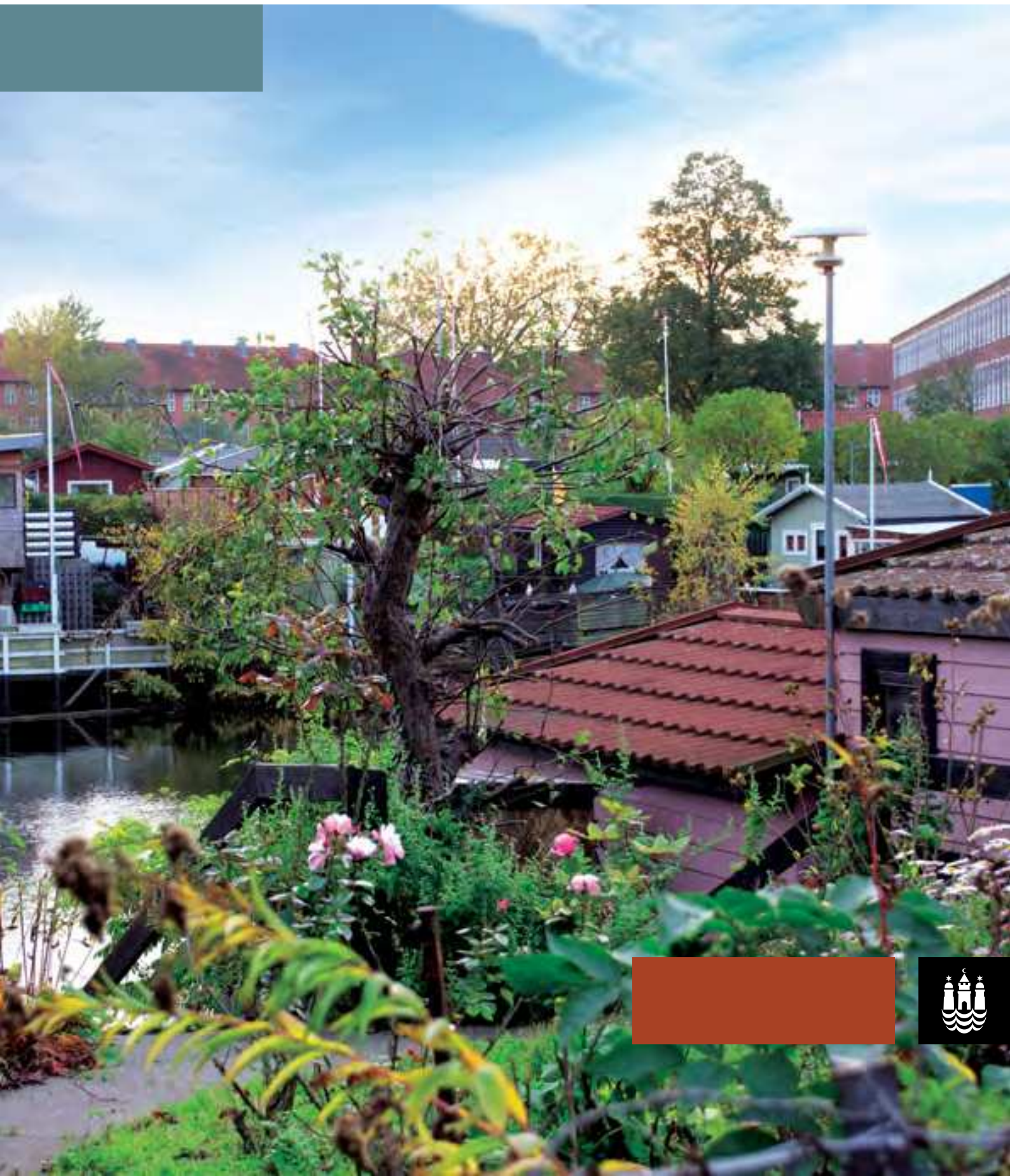
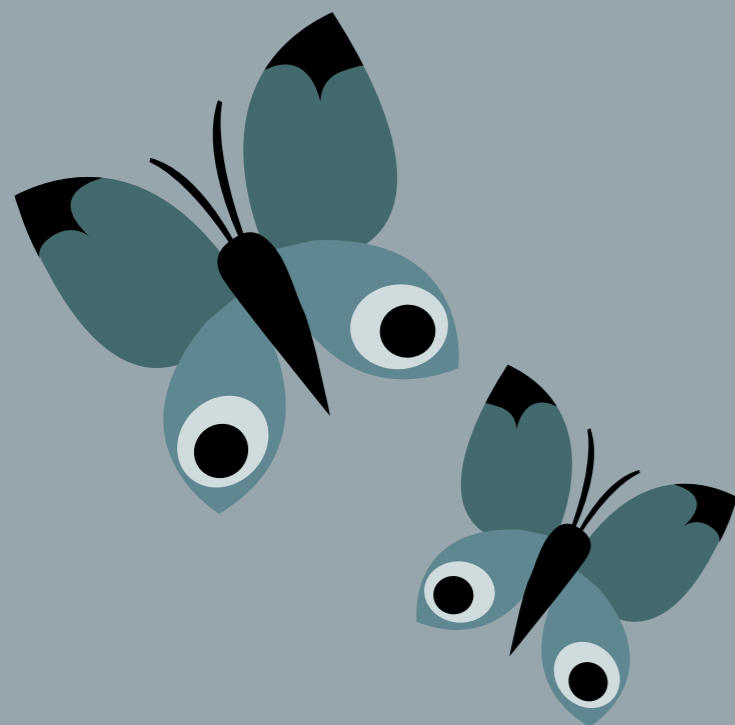

KVARTERPLAN OMRÅDEFORNYELSE

SYDHAVNEN

VISION

Sydhavnen skal være et mangfoldigt, sammenhængende og trygt kvarter, hvor der er plads til og brug for alle borgere. Derfor skal grøn vækst og livskvalitet styrkes i Sydhavnen, så der skabes sammenhæng mellem kvarteret og den omkringliggende by – både fysisk, kulturelt og socialt.

KOLOFON

Udgivet af
Områdefornyelse Sydhavnen

Grafik og layout
Birgitte Wester

Illustrationer
Mette Ehlers og
Københavns Kommune

Fotos
Københavns Kommune,
Kgs. Enghave Lokalhistoriske arkiv

Publikationen kan rekvireres hos
Områdefornyelse Sydhavnen
Teknik- og Miljøforvaltningen
Københavns Kommune

Mail: omfsydhavnen@tmf.kk.dk

Tag det stille og roligt og forelsk jer
i Sydhavnen

-Råd til Områdefornyelsen fra borger

Strøbmøllevej

INDHOLD

INTRODUKTION	06
BORGMESTERENS FORORD	06
DET STORE SYDHAVNSLØFT	08
ET KVARTER – TO OMRÅDEFORNYELSER	10
KVARTERPLANEN KORT	12
SYDHAVNSÅNDEN	14
FREDERIKSHOLMPARTNERSKABET	16
LIVET MELLEML HUSENE	18
STRØGGADEFÆLLESSKABET	20
ADGANG TIL HAVNEN	24
FREDERIKSHOLM PARKEN	26
SYDHAVNENS PORTE	28
ENERGI OG MILJØ	30
BEDRE BOLIGER	32
GÅRDHAVER	36
GRØN GADEPLAN	37
MENNESKER OG KULTUR	38
KARENS MINDE - ET FYRTÅRN I SYDHAVNEN	40
BEDRE HVERDAG - HØJERE LIVSKVALITET	44
FORANKRING	48
OMRÅDEFORNYELSENS ORGANISERING	48
EVALUERING	50
TIDSPLAN	52
INVESTERINGSREDEGØRELSE	54
BUDGET	56

Områdefornyelse
Sydhavnen

Teglholmen

Sluseholmen

BORGMESTERENS FORORD

Sydhavnen er helt sin egen. En stolt og traditionsrig bydel, der sammen med de andre unikke bydele tilsammen udgør den by, vi alle elsker – København. Det er netop de store forskelle mellem de københavnske bydele, der gør byen så fantastisk.

Når København skal udvikles, skal de forskellige bydeles særtræk understøttes og bruges aktivt, så København også om 10 og 20 år er en broget by, hvor man med få minutter med metroen kan komme fra det ene kvarter til det andet. København er en hyldest til mangfoldigheden. Det viser vores historie og vores kultur.

Mangfoldighed er ikke det samme som at acceptere, at børns muligheder for at realisere potentialer, drømme og håb afhænger af, hvor de vokser op. Det er heller ikke det samme som, at det er okay, at borgerne i Sydhavnen i gennemsnit lever syv år kortere end borgerne på Østerbro.

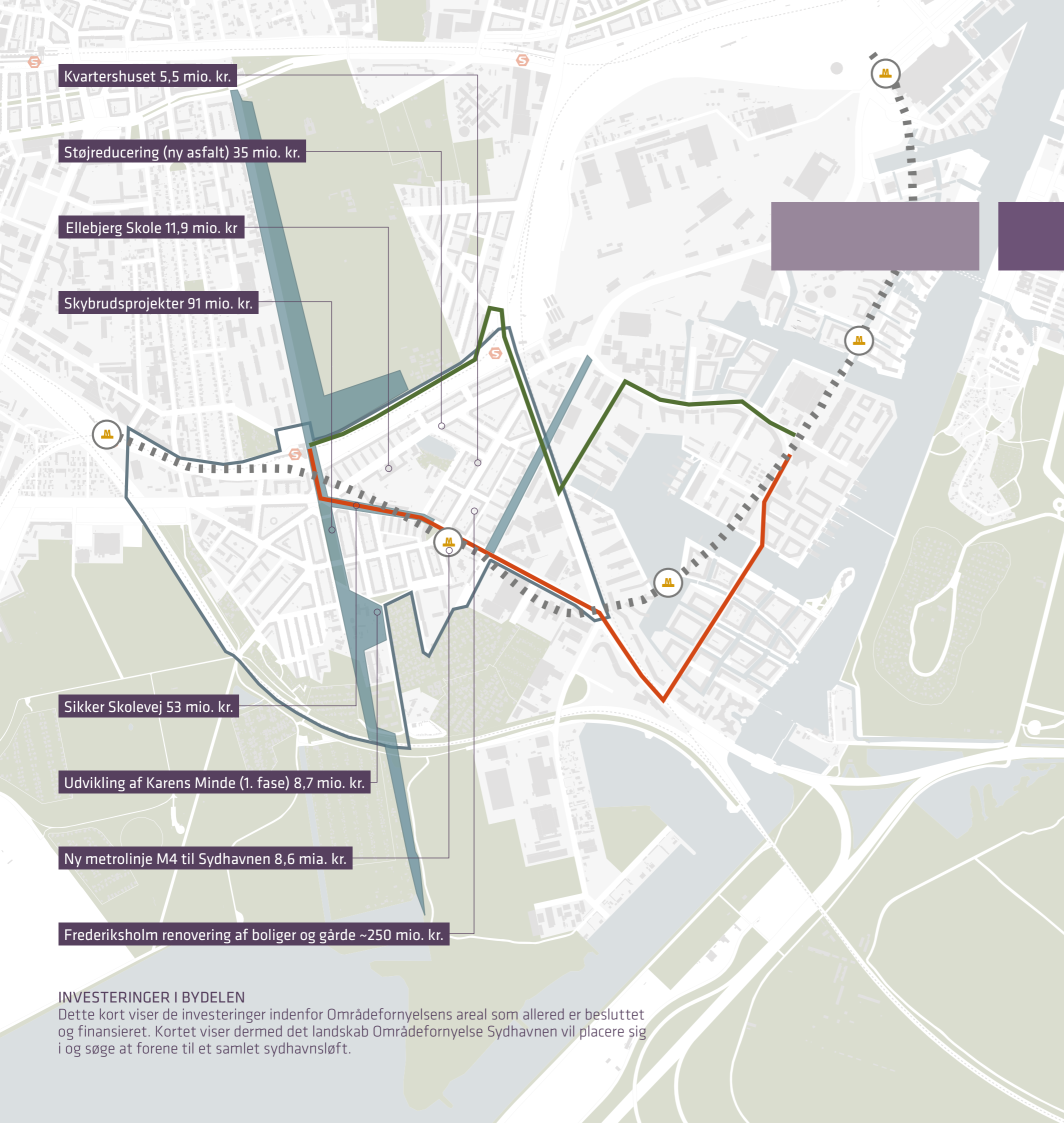
Det er baggrunden for, at Københavns Kommune nu gennemfører det store løft af Sydhavnen. Men vi kan ikke gøre det uden jer. Det er jeres engagement og involvering, der er afgørende for, at områdefornyelsen bliver en succes.

Jeg håber, I vil blande jer!

Med venlig hilsen

Morten Kabell
Teknik- og miljøborgmester

Kvartershuset 5,5 mio. kr.

Støjreducering (ny asfalt) 35 mio. kr.

Ellebjerg Skole 11,9 mio. kr.

Skybrudsprojekter 91 mio. kr.

Sikker Skolevej 53 mio. kr.

Udvikling af Karens Minde (1. fase) 8,7 mio. kr.

Ny metrolinje M4 til Sydhavnen 8,6 mio. kr.

Frederiksholm renovering af boliger og gårde ~250 mio. kr.

INVESTERINGER I BYDELEN

Det kort viser de investeringer indenfor Områdefornyelsens areal som allerede er besluttet og finansieret. Kortet viser dermed det landskab Områdefornyelse Sydhavnen vil placere sig i og søge at forene til et samlet sydhavnsløft.

DET STORE SYDHAVNSLØFT

Københavns Kommune løfter den ældre del af Sydhavnen for milliarder i perioden 2014 – 2022. Områdefornyelse Sydhavnen knytter sig til de store investeringer, som allerede er besluttet. Den nye områdefornyelse skal understøtte og binde de store infrastrukturelle greb sammen. Områdefornyelsen giver kvarteret et helhedsorienteret løft, og skaber samtidig mellem anlægsprojekterne, så vi sikrer, at området ikke skal graves op flere gange.

Områdefornyelsen i Sydhavnen er kittet mellem de store projekter, der skaber et stærkt hele.

Sydhavnen er et af kommunens 6 udsatte byområder, der gennem de sidste årtier har udviklet sig negativt i forhold til basale sociale parametre. Derfor har kommunen vedtaget Det Store Sydhavnsløft, så Sydhavnen én gang for alle kan blive en del af den generelle positive udvikling i København.

Det Store Sydhavnsløft er ikke en indsats, der er vedtaget under én samlet hat. Det er en del af en lang række investeringer i Sydhavnen, der bliver gennemført over de kommende år helt frem til 2023, hvor den absolut største investering, Sydhavnsmetroen, åbner.

Kortet viser de investeringer, som er vedtaget og finansieret allerede inden områdefornyelsens start. I investeringsplanen på s. 58-59 kan du se et kort med alle de investeringer, der er i støbeskeen for Sydhavnsområdet inklusiv områdefornyelsens indsatser og de investeringer, som endnu ikke er fuldt finansieret. Der bliver blandt andet arbejdet på en ny broforbindelse over Sydhavnsgade, der vil forbinde den ældre del af kvarteret med Teglsøen og Sluseholmen.

Og så har vi slet ikke nævnt de mange milliarder kommunen og private investorer bruger på at bygge nye bydele i Sydhavnen ud imod havnen.

Områdefornyelsen skal sikre, at beboerne i Sydhavn får færrest mulige gener i anlægsperioden. Det gælder fx om at få etableret midlertidige pladser og opholdsmuligheder i de år, hvor Mozarts Plads og andre dele af kvarteret er byggepladser. De midlertidige pladser og opholdsmuligheder skal selvfølgelig i videst muligt omfang forblive oaser, når metroen står færdig, og en helt ny Mozarts Plads indvies. Det vil give kvarteret nye mødesteder og skabe merværdi for hele Sydhavnen.

Luftfoto af de to områdefornyelsers afgrænsninger

ET KVARTER – TO OMRÅDEFORNYELSER

DET GRØNNE SYDHAVNEN (G)
Beboere: 6.841
Boliger: 4.228
Finansiering: 30 mio. kr.

SYDHAVNENS PORT (P)
Beboere: 3.435
Boliger: 2.085
Finansiering: 20 mio. kr.

**PARTNERSKABSÅFТАLE
MED AKB, KØBENHAVN**
Beboere: 4.968
Boliger: 2.760
Finansiering: 7 mio. kr.

Områdefornyelse Sydhavn består af to selvstændige områdefornyelser – Det Grønne Sydhavn og Sydhavnens Port. For at skabe størst mulig synergi mellem de to indsatser og håndtere fælles problemstillinger har områdefornyelserne fælles kvarterplan, sekretariat og styregruppe. Samlet betegnes områdefornyelserne som Områdefornyelse Sydhavn.

ÉN KVARTERPLAN – TO BUDGETTER

Der er afsat 50 mio. kr. til Områdefornyelse Sydhavn. Det Grønne Sydhavn er finansieret med 10 mio. kr. fra Ministeriet for By, Bolig og Landdistrikter og 20 mio. kr. fra Københavns Kommune. Sydhavnens Port er finansieret med 20 mio. kr. fra Københavns Kommune. Det er nødvendigt at adskille de to indsatsers budgetter. Derfor er hvert projekts finansiering markeret som enten Det Grønne Sydhavn (G), Sydhavnens Port (P) således:

BUDGET 50 MIO. KR.

G: 30 MIO. KR.

P: 20 MIO. KR

KVARTERETS UDFORDRINGER

Kvarteret er opdelt i to områdefornyelser. Det skyldes, at selvom der er en række fælles udfordringer, så er der også markante forskelle på boligmassen mellem de to områder. Det Grønne Sydhavn består primært af andels- og ejerlejligheder, mens 97% af boligmassen i Sydhavnens Port er almene boliger. I begge områder er der store udfordringer med isoleringen med kolde lejligheder og høje varmeregninger til følge.

DET GRØNNE SYDHAVNEN

Karens Minde Kulturhus, Biblioteket og Børnenes Dyremark udgør sammen med Mozarts Plads og det tilstødende handelsstrøg kvarterets kulturelle og sociale samlingspunkter. Mozarts Plads er bydelens centrale plads og vil fra 2016 frem til 2023 omdannes til byggeplads for metroen. Kommunen og lokaludvalget arbejder allerede for at reducere generne af anlægsarbejdet. Karens Minde og de tilstødende grønne omgivelser er nedslidte, hengemte, og deres potentialer er langt fra udnyttet. Handelslivet omkring Mozartsvej har også et uudnyttet potentiale. Kvarteret har desuden en massiv overvægt af 1- og 2-værelses lejligheder under 60 m².

SYDHAVNENS PORT

Beboersammensætningen i Sydhavnens Port skiller sig markant ud fra resten af København med et højt antal enlige, ældre og socialt udsatte borgere. Det skyldes blandt andet boligerens størrelse og anvendelsen af den boligsociale anvisningsret til de almene boliger. Også i Sydhavnens Port har handelslivet udviklet sig negativt med butikslukninger og tomme butikskloaker. Som en del af indsatsen har områdefornyelsen indgået et partnerskab med Boligselskabet AKB, København.

SOCIOØKONOMISKE NØGLETAL	Uden for arbejdsmarkedet	Ledighed	Ingen uddannelse	Under uddannelse	Lav indkomst	Boliger u.60m ²	Almene boliger	Enlige u. børn
Områdefornyelse Sydhavn	22,1 %	8,8 %	32 %	18,9 %	40,2%	48 %	53 %	70,6 %
Det Grønne Sydhavn	18,5 %	7,5%	28,2 %	19,1 %	44,9%	58,6 %	30,5 %	70,9%
Sydhavnens Port	28,9 %	11,9%	39,4 %	16,5 %	37,9%	28,6 %	96,7 %	69,9%
Tegl- og Sluseholmene	9,6 %	2,9 %	15,8 %	13,7 %	21,7 %	0,4 %	7%	44,9 %
København gennemsnit	17,1 %	5,9 %	21,3 %	22,7 %	30,6 %	30,2 %	20,1 %	64,2 %

Områdefornyelse Sydhavn skiller sig ud fra resten af København på en række centrale socioøkonomiske forhold. Særligt skellet mellem kvarteret og de nyere boligområder på Tegl- og Sluseholmene er markant. Forskellen mellem kvartererne gør, at områdefornyelsens kvarter fremstår økonomisk svagere med borgere, der har et lavt økonomisk råderum. Der er også et skel mellem de to områder, som kvarteret består af. I Sydhavnens Port er antallet af borgere uden for arbejdsmarkedet og borgere uden uddannelse højere end i Det Grønne Sydhavn og væsentligt højere end i resten af København.

KVARTERPLANEN KORT

Visionen for områdefornyelsen er at understøtte transformationen af det gamle Sydhavnen til et attraktivt og livligt boligområde, der hænger sammen med resten af byen. Selvom Sydhavnen har meget at byde på og rummer en mangfoldighed, som er værd at værne om, har kvarterets sammenhængskraft i de senere år været under et stigende pres.

Blandt områdets problemer er en utidsvarende boligmasse, manglende sammenhæng internt i bydelen, få forbindelser til resten af byen, et stort antal socialt udsatte borgere og en mangel på grønne arealer, der kan fungere som samlingspunkter i kvarteret.

For at tage hånd om de forskelligartede problematikker og hjælpe Sydhavnen igennem de forandringer, som de mange investeringer i kvarteret vil skabe, arbejder områdefornyelsen bredt indenfor tre temaer:

LIVET MELLEM HUSENE
ENERGI OG MILJØ
MENNESKER OG KULTUR

Hvert tema rummer en række projekter, og flere af projekterne er underopdelt i delprojekter. Som et supplement til de tre temaer har områdefornyelsen indgået en partnerskabsaftale med Sydhavnens største Boligselskab AKB, København. I partnerskabsaftalen forpligter boligselskabet sig til at gennemføre en række konkrete projekter, der enten går igen i kvarterplanen, eller understøtter projekterne heri.

FREDERIKSHOLMPARTNERSKABET (S. 16-17)

Partnerskabet med AKB, København betyder, at der vil blive gennemført energirenoveringer, lejlighedssammenlægninger og skabt flere boliger til studerende. Herudover vil den boligsociale helhedsplan i Sydhavnen blive forlænget, ligesom der vil blive arbejdet målrettet på at styrke butikslivet. Dette skal blandt andet ske gennem en ny samlet udlejningsmodel for alle AKB's erhvervslejemål i Frederiksholm Karréerne.

LIVET MELLEM HUSENE (S. 18-29)
 Projekterne skal håndtere og imødekomme den markante udvikling, der sker i og omkring kvarteret med den kommende metro og nye boligområder. De trafikale barrierer skal nedbrydes, handelslivet styrkes, og kvarterets centrale byrum løftes.

ENERGI OG MILJØ (S. 30-37)
 Projekterne sigter mod at nå kommunens overordnede mål på energiområdet i forhold til boligmassen. Der skal skabes synergi mellem områdefornyelsens projekter og kommunens skybrudspan. Derudover skal gårdrum og gader gøres grønnere.

MENNESKER OG KULTUR (S. 38-47)
 Projekterne skal hjælpe med udviklingen af Kulturhuset Karens Minde til et centralt mødested i kvarteret. Derudover vil områdefornyelsen arbejde for at gøre lokale netværk og aktører endnu mere handlekraftige i forhold til kvarterets sociale og sundhedsmæssige udfordringer.

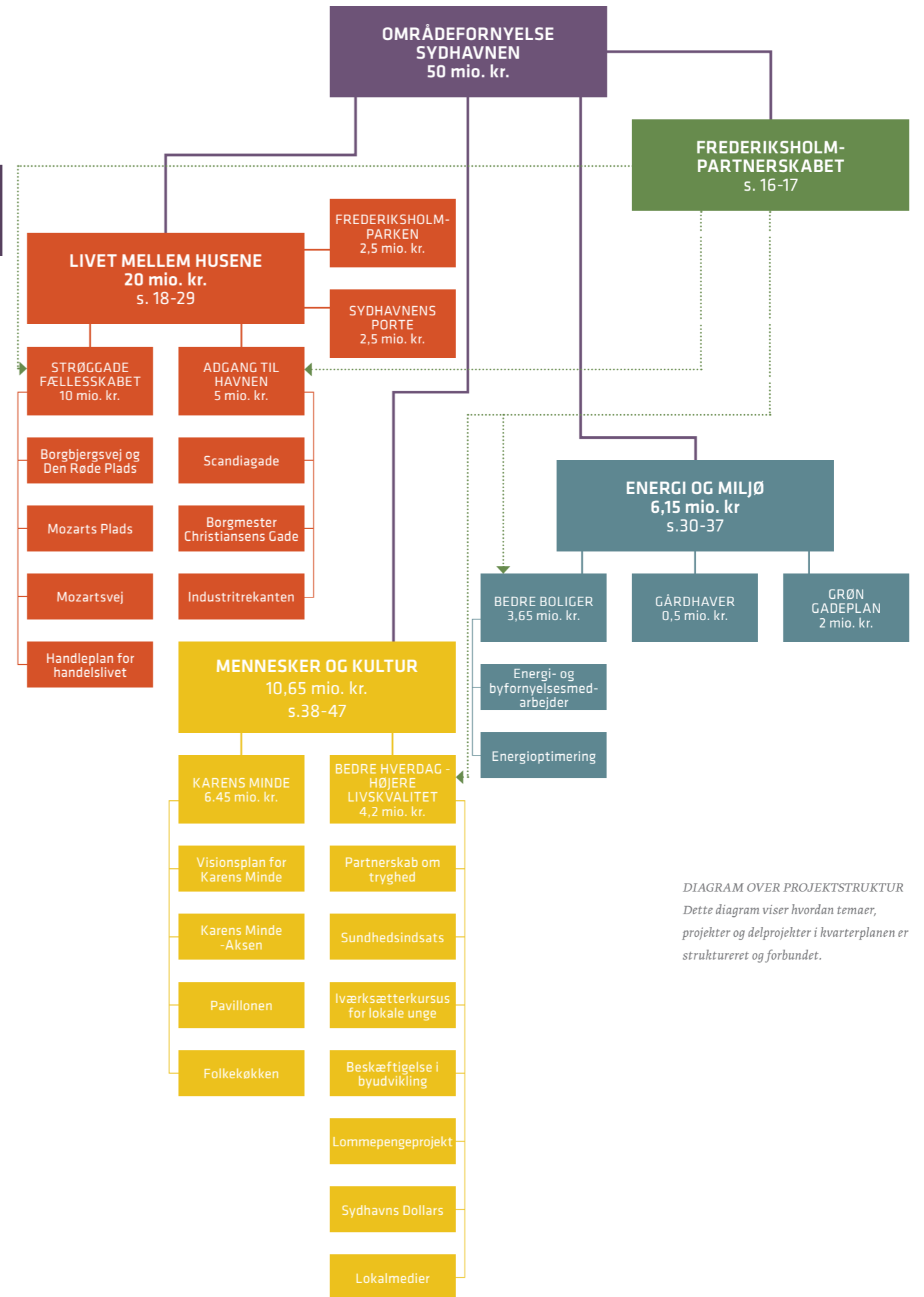

DIAGRAM OVER PROJEKTSTRUKTUR
 Dette diagram viser hvordan temaer, projekter og delprojekter i kvarterplanen er struktureret og forbundet.

Mozarts Plads, 1962

P. Knudsensgade, 1913

Skørsløberen Håkon, 1964

Enghavevej

Frederiksholm

Mozarts Plads 2014

SYDHAVNSÅNDEN

Sydhavnen blev født med industrialiseringen. Da byen og havnen voksede, gjorde byens håndværkerkooperativer det også. I 1913 blev Arbejdernes Kooperative Byggeförening (AKB) stiftet, og Sydhavnen blev til den almene sektors vugge. En moderne, hygiejnisk idealby med lys, luft og luksuriøse lejligheder på 55 m². Arbejderklassens Hellerup.

Det første byggeri blev opført på teglværkets arealer. Værket nåede selv at levere mursten til de første karréer, inden det lukkede. Og leret til stenene kom fra

den lergrav, der i dag er en bundløs sø midt i kvarteret omgivet af kolonihaver. Det siges, at der i dybet ligger en af de togvogne, der transporterede ler fra grav til værk.

Endnu i dag er det de røde og gule mursten, der er Sydhavnens mest markante kendetegn. Kvarteret kan også kendes på det gode håndværk, der ligger i murværkets mønstre og facadernes fremspring. Et andet kendetegn er forhaven, der blev planlagt med lys og luft og havefor- eninger.

Sydhavnen levede med propfyldte lejlig- heder og masser af industriarbejdspladser på havnen. Store indfaldsveje for biler begyndte at skære sig gennem kvarteret, industriproduktionen svandt ind. Den gamle åndssvageanstalt Karens Minde lukkede, hvorpå lokale ildsjæle begyndte kampen for det, der i dag er kvarterets perle.

Karens Minde er ligesom Kvartershuset, SydhavnsCompagniet og boligforeninger- ne et smukt udtryk for Sydhavnens ånd. En ånd med rødderne dybt forankret i

Sydhavnens historie, hvor alt er organise- ret i stærke private foreninger. Denne ånd styrker tilliden til, at vi kan forankre en områdefornyelse, der virkelig løfter. For her tager folk fat. I Sydhavnen er der et fællesskab, hvor man har respekt for og støtter hinanden.

Borgerne organiserer sig og gør noget sammen. Her er gamle arbejderslægter, tilflyttere, unge børnefamilier i lidt for små lejligheder. Misbrugere, udsatte og marginaliserede. Forbavsende få stude- rende, overraskende mange rockstjerner

og Ph. D'er. Låsesmede og pædagoger. Børn, der spiller fodbold og går til ridning. Og ældre damer med blåt hår, der skinner i solen på Mozarts Plads.

FREDERIKSHOLM- PARTNERSKABET

Et stærkt og forpligtende samarbejde mellem AKB, København og Københavns Kommune skal igen gøre Frederiksholm til et af de mest attraktive almene boligområder i Danmark.

VISION

Den almene sektors vugge, Frederiksholm, skal i løbet af de kommende år løftes til atter at være i front, når det gælder fremragende boligkvalitet i gode omgivelser til en pris, som alle kan betale. Kvarterets mangfoldighed skal danne grundlaget for at skabe et varieret og bæredygtigt butiks- og byliv, som øger sammenhængskraften ved at skabe rammer for, at beboerne kan mødes i øjenhøjde.

BAGGRUND

Frederiksholm et af de ældste almene boligbyggerier i Danmark og har mange sociale, kulturelle og arkitektoniske kvaliteter. Dog er kvarteret i stigende grad isoleret fra resten af Sydhavnen, og står overfor en række udfordringer blandt andet et ensformigt boligudbud, et stagnerende handelsliv, manglende forbindelser til omkringliggende kvarterer og en stor andel kommunalt anviste borgere. Derudover har boligmassen på Frederiksholm generelle bygningsmæssige mangler, der medvirker til, at bydelen har Københavns næsthøjeste energiforbrug.

Boligselskabet AKB, København ejer i Frederiksholm 2.760 boliger og ca. 30 erhvervslejemål, hvilket svarer til 98 % af Frederiksholms samlede boligmasse. AKB er derfor en uundværlig samarbejdspartner i udviklingen af Sydhavnen.

HVAD VI VIL

Med partnerskabet indgår AKB, København og Københavns Kommu-

ne et tæt parløb om udviklingen af Frederiksholm i perioden 2015-2020. Aftalen bygger på gensidigt fordelagtige forpligtende mål og succeskriterier, og skal skabe synergi i projektets forskellige indsatser og investeringer i Sydhavnen.

DET GØR BOLIGSELSKABET AKB, KØBENHAVN

- Renoverer i samarbejde med Landsbyggefonden boligmassen for cirka 250 mio. kr.
- Afsætter 18,5 ugentlige timer fordelt på medarbejderne i AKB, København, Frederiksholm.
- Arbejder målrettet for at realisere infrastrukturelle forbedringer, der gør kvarteret mere tilgængeligt, imødekommende og besøgt.
- Gennemfører 25 lejlighedssammenlægninger i Frederiksholm, som ikke er en del af en helhedsplan.
- Øremærker 101 boliger til studerende fra nærliggende uddannelsesinstitutioner.
- Sammenlægger sine erhvervslejemål i en samlet strategisk udlejningsmodel, og etablerer 5 - 10 mikrobutikker.
- Foretager renoveringer for at mindske energispild, og påbegynder produktion af egen grøn energi.
- Etablerer Koordinationsforum

Frederiksholm med repræsentanter fra alle afdelinger i Frederiksholm.

KØBLING TIL KVARTERPLANENS PROJEKTER

Partnerskabsaftalen er en del af områdefornyelsens samlede indsats, og derfor er flere af projekterne i kvarterplanen og aftalen ens. Ud af områdefornyelsens samlede budget er 7 mio. kr. øremærket til projekter, der udspringer af partnerskabet. Følgende projekter i Kvarterplanen understøtter partnerskabet

- Handleplan for Handelslivet (s. 23)
- Scandiagade (s. 24)
- Frederiksholmparken (s. 27)
- Sydhavnens Porte (s. 28)
- Bedre Boliger (s. 32)
- Bedre Hverdag – Højere Livskvalitet (s. 44)

Partnerskabsaftalen er vedlagt som bilag til kvarterplanen.

OPFØLGNING

For at sikre fremdrift indeholder partnerskabsaftalen en række fælles succeskriterier og klare beskrivelser af, hvad den enkelte part bidrager med til aftalen. Inden udgangen af 2020 udarbejder parterne en evaluering af partnerskabet og samarbejdet. Evalueringen vil trække på flere af de målinger, der er beskrevet i evalueringsafsnittet

Frederiksholmkarréerne

på side 50-51.

Områdefornyelsens styregruppe er ansvarlig for, at områdefornyelsen opfylder sin del af partnerskabet, ligesom AKBs organisationsbestyrelse er ansvarlig for AKB, Københavns forpligtelser. I supplement hertil nedsættes en partnerskabsfølgegruppe, der består af chefer fra hhv. Københavns Kommune, Boligselskabet AKB, København og KAB. Følgegruppen mødes årligt og har til opgave at sikre koordinering, fremdrift og opfølgning.

LIVET MELLEM HUSENE

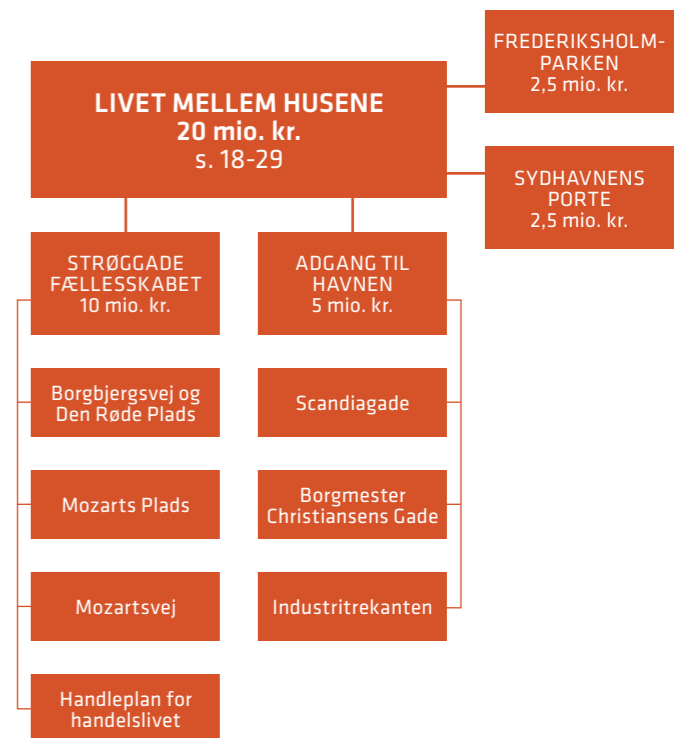
Sydhavnen skal være en levende og inspirerende bydel med byrum, der inviterer til ophold, rekreation og møder mellem mennesker.

STRATEGI

Temaet Livet mellem husene fokuserer på byrum, byliv og bystruktur. Projekterne skal forberede og tilpasse de store investeringer til Sydhavnen, og forankre dem hos Sydhavnens borgere. Metrostationen på Mozarts Plads skal tilpasses og styrke strøggaden på Borgbjergsvej og Mozartsvej. Dette skal kombineres med en fokuseret indsats for handelslivet. Potentialet for byudvikling med nye boliger og erhverv skal understøtte sammenhængen til den omkringliggende by.

OPFØLGNING

En før- og eftermåling skal kortlægge, hvor meget og hvordan byrumsprojekterne bidrager til øget byliv i form af ophold, gennemgang og møder mellem mennesker. Samtidig skal butikslivet i Sydhavnen kortlægges med en før- og eftermåling, der demonstrerer udviklingen i butiksudbuddet og oplevelsen af Borgbjergsvej og Mozartsvej som handeleggader. Derudover evalueres de enkelte projekter ud fra de succeskriterier, der er knyttet til hvert projekt.

Mozartsvej

"Jeg var så glad for ismejeriet længere nede af gaden - Der var der altid tid til en sludder"

Hørt i Pølsevognen

"Jeg vil gerne lave en butik som Sydhavnen holder af. Se hvor de allerede kigger ind ad vinduerne! Her er jo heller ikke meget at kigge på i gaden"

Meta, Folkekirkens Nødhjælps nye genbrugsbutik på Borgbjergsvej

"Jeg ville ønske at banken kom tilbage så kunderne ikke skal hele vejen ud af bydelen for at hente penge - Så handler de jo også andre steder. Før var der også en oste forretning og en børnetøjsbutik. Nu er det hele væk. Vi har stadig travlt, men vi trænger til lidt mere liv i gaden"

Michael, slagteren på Borgbjergsvej

"Prøv at se pladsen - Den er røvsyg! Og så sætter man en bænk op til 30.000kr. Det er ikke noget for de ældre. Man skulle gøre pladsen mere kreativ"

Jytte, fra Borgbjergsvej pølsevogn

STRØGGADE- FÆLLESSKABET

Indsatsområde

Borgbjergsvej og Mozartvej er kvarterets centrale handelsstrøg og livsnerven i kvarteret. Det skal være oplevelsesrigt, attraktivt og tiltrække københavnere fra kvarterets nære opland.

BAGGRUND

I de seneste år har Sydhavnen været præget af butiksdød. Mange lokaler står tomme, og to banker er erstattet med spillehaller. Det har en mærkbar negativ effekt på det sociale liv i kvarteret. Anlægget af metrostationen på Mozarts Plads forventes også at have en negativ indflydelse på butikslivet og det sociale liv.

Metrostationen vil på langt sigt have en positiv indflydelse på kvarteret, men på kort sigt udgør byggeriet et stort

indgreb, der vil have negativ indflydelse på sammenhængen i kvarteret. Derfor er det nødvendigt med en indsats, der styrker butikslivet og tager højde for det sociale liv, som Mozarts Plads danner ramme om. Et løft af handelslivet vil også sætte butiksgaderne i bedre stand til at imødekomme den øgede tilstrømning af mennesker, som metron forårsager.

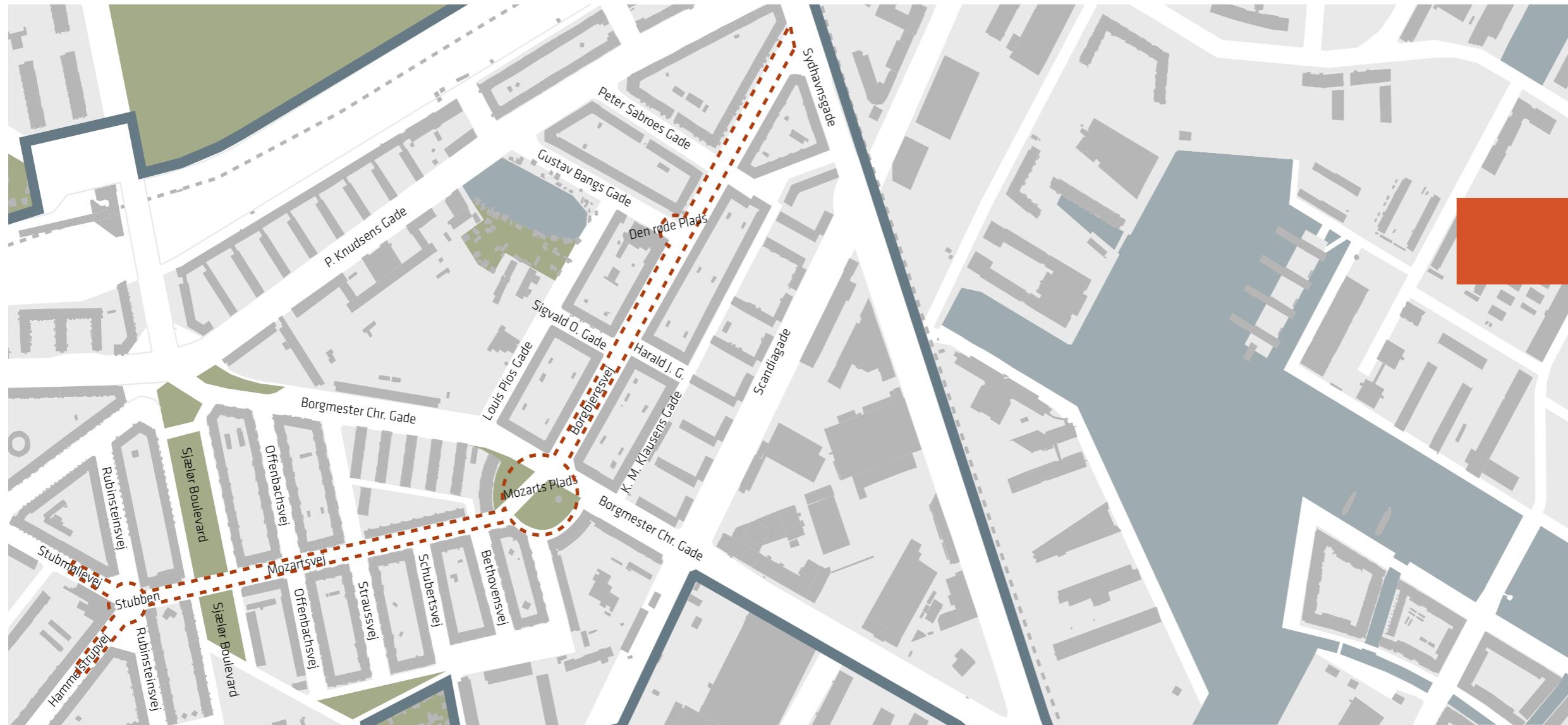
HVAD VI VIL

Områdefornyelsen vil arbejde med en fysisk forbedring af gader og byrum i kombination med en ambitiøs by- og

handelslivsindsats, så handelslivet i Sydhavnen styrkes. Gademiljøet og butiksbuddet skal gøres attraktivt, så det tiltrækker både de lokale beboere og beboere fra de omkringliggende kvarterer. Udviklingen af indsatsen skal ske i nært samarbejde med Boligselskabet AKB København og KAB. Projektet er af omfattende karakter, og er derfor struktureret i en række delprojekter, der vil blive koordineret samlet, men kan implementeres og projektstyres hver for sig.

**SAMLET BUDGET:
10 MIO. KR.**

Kort over indsatsområde / Strøggade-fællesskab

Man møder mange forskellige slags mennesker. Man hilser på drankerne og folk fra haveforeninger. Man taler sammen og hilser på hinanden
-sagt til en workshop

DELPROJEKT BORGBJERGSVEJ OG DEN RØDE PLADS

Et fysisk løft af Borgbjergsvej skal skabe bedre rammer for handelslivet og for opholds- og mødesteder. Gaden skal gøres lettere at krydse for handlende, og dens identitet skal styrkes gennem en markant begrønning. En del af midlerne skal anvendes til at arbejde med kantzoner og fortov med fokus på de erhvervsdrivende og styrkelse af butikslivet. Den Røde Plads skal opgraderes, og Kvarterhusets facade skal åbnes, så husets funktioner bliver en synlig del af bylivet.

SUCCESKRITERIER

- 2020: Ved en bylivstælling på Borgbjergsvej er antallet af fodgængere og ophold fastholdt sammenlignet med 2015 på trods af metrobyggeriet.

- 2025: Ovenstående er øget med henholdsvis 10 % (fodgængere) og 20 % (ophold) sammenlignet med 2015.

BUDGET 4,5 MIO. KR.

G: 0

P: 4,5 MIO. KR.

DELPROJEKT MOZARTS PLADS

Områdefornyelsen vil arbejde sammen med Metroselskabet for at sikre, at byggeriet af metrostationen ikke deler kvarteret i to. Pladsens udformning og anvendelse under og efter byggeriet har afgørende betydning, da Mozarts Plads er et af de få centrale mødesteder i kvarteret. I denne proces skal der tages særlig hensyn til de brugergrupper, som har deres faste gang og ophold på pladsen. Pladsens funktioner skal derfor reetableres andre steder i byggeperioden og i den

endelige udformning af pladsen foran stationen.

SUCCESKRITERIER

- 2017: Midlertidige byrum er etableret til pladsens brugere.
- 2020: En interviewundersøgelse viser, at minimum 50 % af de adspurgte oplever, at der er foretaget initiativer, der reducerer generne omkring Mozarts Plads i forbindelse med etablering af Sydhavnsmetroen.

BUDGET 0,5 MIO. KR.

G: 0,5 MIO. KR.

P: 0

DELPROJEKT MOZARTSVEJ

Mozartsvej og pladsen "Stubben" har tidligere fået et succesfuldt løft, der kan vinde meget ved at blive tilpasset situationen her 10 år senere. Det

primære fokus vil være på handels- og bylivet. Fortov og kantzoner skal sættes i spil, og især på "Stubben" skal potentialet for udlev understøttes. Hammelstrupvej og Stubbøllevvej er også inkluderet i projektområdet, for at kunne lave mindre forbedringer.

SUCCESKRITERIE

- 2020: En bylivstælling ved Stubben viser, at ophold er øget med 20 % i forhold til 2015.

BUDGET 1 MIO. KR

G: 1 MIO. KR.

P: 0

DELPROJEKT HANDLEPLAN FOR HANDELSLIVET

En ambitiøs handleplan for et rigere handelsliv skal udarbejdes og gennemføres. Formålet er at skabe et strategisk samarbejde

mellem gadens udlejere med fokus på et bæredygtigt huslejeniveau, tiltrækning af erhvervsdrivende og koordinering af udbuddet af butikker. En kvartermanager skal ansættes og sikre implementeringen af handleplanen. Der skal bl.a. hentes erfaringer fra Jægersborgsgade og kvartermanagerindsatserne på Nørrebro og i Valby. Der er afsat ca. 1 mio. kr. til initiativer, rettet mod at implementere handleplanen, fx til at medfinansiere særlige markiser, beplantning eller lign. Projektet er en del af partnerskabsaftalen med AKB.

SUCCESKRITERIER

- 2020: Butiksdøden er standset, og det samlede antal butikker på det centrale handelsstrøg er uændret eller højere end i 2015.
- 2020: En interviewundersøgelse viser, at mindst 80 % af de adspurgte er "helt enig" eller "delvist enig" i, at

butikslivet i området er varieret og dækker de daglige behov.

BUDGET 4 MIO. KR.

G: 1,725 MIO. KR.

P: 2,275 MIO. KR.

ADGANG TIL HAVNEN

Indsatsområde

Projektforslag til ny broforbindelse over Sydhavnsgade udarbejdet af COWI og Gehl Architects

Projektforslag til aktivitetspark på Scandiagade, udarbejdet af KAB i 2013

Fra barriere til bindeled - sammenhæng og forbindelser til den nye by ved havnen.

BAGGRUND

Det er ikke kun den stærkt trafikerede Sydhavnsgade, der udgør en barriere mellem det gamle og det nye Sydhavnen. Det halvtomme og lukkede erhvervsområde, Industritrekanten, ligger som en prop mellem de to områder. Borgmester Christiansens Gade og Scandiagade, der skulle være forbindelser ud af kvarteret, er delvist lukkede for trafik og fremstår tomme og funktionsløse. Samtidig har der længe været arbejdet med flere egentlige broforbindelser over Sydhavnsgade, der aktivt kan understøttes.

HVAD VI VIL

Områdefornyelsen vil sætte gang i udviklingen af de områder, hvor en evt. bro vil tage sit udgangspunkt og udvikle de gader, der skal føre til broen. Bylivet skal øges ved, at Scandiagade og Borgmester Christiansens Gade udvikles til grønne boulevarder med udgangspunkt i eksisterende planer. Industritrekantens fremtidige potentiale som en ressource for kvarteret skal undersøges og udvikles. Projektet er struktureret i tre delprojekter.

**SAMLET BUDGET:
5 MIO. KR.**

DELPROJEKT SCANDIAGADE

Gaden er i dag lukket for gennemkørende trafik og bruges til hundeluftning og parkering. Områdefornyelsen vil sikre, at kommunens plan for skybrudssikring og AKBs plan for en aktivitetspark bliver kombineret og udviklet i samspil. Der er udarbejdet et skitseprojekt til en vurderet pris på 13 mio. kr. Projektet skal blandt andet tilpasses skybrudssplanen. Gaden skal blive et bindeled mellem den gamle og den nye bydel. Mulighederne for at åbne erhvervsområdet på Scandiagade skal undersøges, så virksomhedernes ansatte kan deltage i bydelens liv sammen med beboerne. I Scandiagadeprojektet er en af idéerne at bygge en broforbindelse over Sydhavnsgade. Hvis dette projekt bliver realiseret, vil Scandiagade fungere som et attraktivt landingspunkt, der inviterer til ophold og bevægelse, men Scandiagadeprojektet kan også realiseres uden broforbindelsen.

SUCCESKRITERIER

- 2020: Der er skaffet medfinansiering, så Scandiagade er omdannet til en park med skybrudsløsninger og motions- og aktivitetsmuligheder.
- 2020: Ved en bylivstælling er antallet af fodgængere i Scandiagade øget med 20 % og antallet af ophold øget med 50 %, i forhold til 2015.

BUDGET 2,5 MIO. KR

G: 0

P: 2,5 MIO. KR.

Luftfoto af indsatsområde / Adgang til havnen

DELPROJEKT

BORGMESTER CHRISTIANSENS GADE

I forlængelse af projektet Sikker Skolevej skal gaden gøres til et grønt strøg med fokus på bløde trafikanter og skybrudssikring. Der skal være muligheder for aktivitet og ophold, som det kendes fra fx Sdr. Boulevard. Projektets hovedvægt skal lægges nord for Scandiagade, mens den sydlige del bedst afventer den øvrige byudvikling.

SUCCESKRITERIER

- 2020: Ved en bylivstælling på Borgmester Christiansens Gade er antallet af fodgængere, cyklister og ophold fastholdt sammenlignet med 2015 på trods af Metrobyggeriet.

- 2025: Ved en bylivstælling er antallet af fodgængere på Borgmester Christiansens Gade øget med 10 %, antallet af ophold øget med 20 %, og antallet af cyklister øget med 20 %, i forhold til 2015.

BUDGET 2,0 MIO. KR.

G: 1,5 MIO. KR.

P: 0,5 MIO. KR.

DELPROJEKT

INDUSTRITREKANTEN

Arealet rummer i dag lagerfunktioner, kontorer, værktøjsudsalg, bilforhandler, benzinstation og flere tomme bygninger. Nogle af bygningerne er kun få år gamle, mens andre er ældre

industribygninger og garager. På kort sigt skal det undersøges, om lokale ønsker som værksteder og teater vil kunne finde midlertidige rum her. Og der skal arbejdes på at integrere områdets ansatte i kvarterets hverdag. Dette arbejde kan lede frem mod den egentlige byudvikling, der må forventes at komme indenfor de næste 5-10 år.

SUCCESKRITERIE

- 2018: I samarbejde med et netværk af grundejere og andre aktører er en udviklings- og handleplan udviklet for industritrekanten.

BUDGET 0,5 MIO. KR.

G: 0

P: 0,5 MIO. KR.

FREDERIKSHOLM- PARKEN

Indsatsområde

Frederiksholmparken skal være en grøn og åben park, hvor børn, familier og ældre mødes omkring sport og nyttehaver. Parken skal aflaste lukningen af Mozarts Plads og give Sydhavnen en rolig og attraktiv oase i byggeperioden.

BAGGRUND

Arealet mellem Ellebjerg Skole og Frederiksholms Kirke rummer skolens sportsarealer, kirkens nye klatrevæg, Kvarterhusets seniorhytte og søen omgivet af den meget smukke haveforening. Det er et yderst attraktivt område, der skæmmes af forpussede parkelementer og hegn. Som det eneste større grønne areal i kvarterets østlige del har parken potentialet til at blive områdets centrale mødested. Samtidigt vil parken kunne medvirke til at gøre Ellebjerg Skole endnu mere attraktiv.

HVAD VI VIL

Skolen og kirkens arealer skal tænkes sammen i en fysisk udformning, der understøtter borgernes muligheder for sundhedsfremmende rekreation og møder på tværs af kvarteret. Områdefornyelsen vil derfor støtte et samarbejde mellem skolen og kirken om at udvikle og gennemføre projektet. Arealet skal åbne sig mere mod kvarteret - især forbindelserne mod Mozarts Plads og Den Røde Plads. De eksisterende sportsfaciliteter skal udbygges, og der skal sættes fokus på skolehaver og andre grønne projekter.

SUCCESKRITERIER

- 2018: Der er etableret en park, der åbner sig op mod kvarteret og indeholder en eller flere af de funktioner, der tidligere fandtes på Mozarts Plads.
- 2020: Ved en bylivstælling er antallet af brugere i parken uden for skoletiden øget med 50 % i forhold til 2015.
- 2025: Ved en bylivstælling er antallet af brugere i parken uden for skoletiden øget med 100 % i forhold til 2015.

BUDGET 2,5 MIO. KR

G: 2,5 MIO. KR

P: 0

Luftfoto af indsatsområde / Frederiksholmparken

Ellebjerg Skole

SYDHAVNENS PORTE

Kvarteret skal vise sit smukkeste ansigt, når man kommer på besøg eller vender hjem, og titusinder bilister skal hver dag fornemme Sydhavnens bedste sider.

Indsatsområde

BAGGRUND

Sydhavnen er præget og afgrænset af trafikale barrierer og nedslidte byrum. Særligt stationerne fremstår utrygge, og ved de vigtigste forbindelser ind og ud af kvarteret skal man overkomme store trafikveje. Det medvirker til, at det føles besværligt og utrygt at komme til Sydhavnen, ligesom kvarteret kan opfattes mindre indbydende for borgere udenfor bydelen. Københavns Kommune har planlagt flere projekter med fokus på trafikikkerhed og cyklisme, og der er stor opmærksomhed på behovet for bedre tilgang til vandets rekreative muligheder og de nye boligområder ved havnen.

HVAD VI VIL

Der er udpeget 8 særligt vigtige geografiske steder, hvor Sydhavnen åbner sig mod byen. Områdefornyelsen vil fokusere på at løfte byrummet de 8 steder og sikre synergi med vedtagne og planlagte trafikikkerhedsprojekter i området. Indsatsen skal desuden bruges til at sætte endnu mere fokus på Sydhavnens image og på behovet for flere og bedre fysiske forbindelser til og fra kvarteret.

SUCCESKRITERIER

- 2020: Minimum 5 af de 8 steder har fået byrumsmæssige eller kunstneriske løft.
- 2020: En interviewundersøgelse viser, at beboerne er mere trygge omkring Sjøløv og Sydhavn station sammenlignet med undersøgelsen i 2015.

BUDGET 2,5 MIO. KR

G: 1 MIO. KR

P: 1,5 MIO. KR

Ellebjergvej / Stubmøllevej

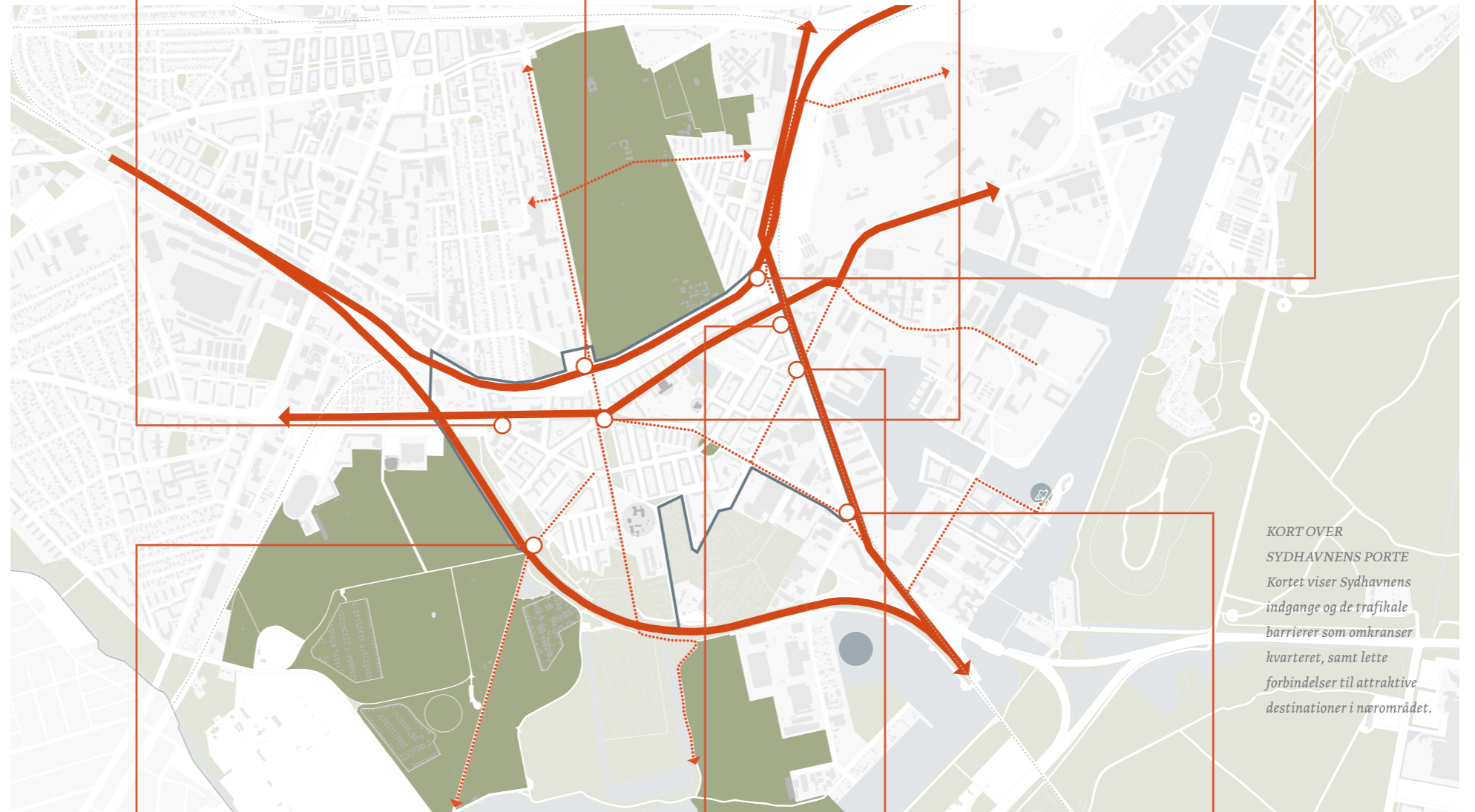
Sjøløv station / Sjøløv Boulevard

Ellebjergvej / Sjøløv Boulevard

Sydhavn Station / Enghavevej

KORT OVER
SYDHAVNENS PORTE
Kortet viser Sydhavnens
indgange og de trafikale
barrierer som omkranser
kvarteret, samt lette
forbindelser til attraktive
destinationer i nærområdet.

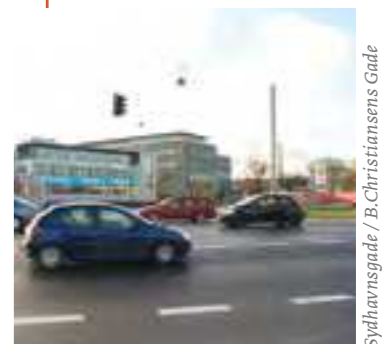
Hammelstrupvej

Borgbjergsvej / Sydhavnsgade

Sydhavnsgade / Scandiangade

Sydhavnsgade / B.Christiansens Gade